

Warszawa, dnia 9 sierpnia 2019 r.

WOJEWODA MAZOWIECKI

WK-I.431.4.4.2019

**Pan
Józef Jerzy Rozkosz
Wójt Gminy Bielsk**

**Urząd Gminy Bielsk
pl. Wolności 3 A
09-230 Bielsk**

Szanowny Panie Wójcie!

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontrolerzy: Mariola Wajszczak – inspektor wojewódzki i Hanna Makówka – starszy inspektor w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadziły kontrolę problemową w Urzędzie Gminy w Bielsku, z siedzibą przy ul. plac Wolności 3 A.

Kontrolą objęto stan realizacji zadań z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego, prowadzenia ewidencji ludności oraz wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 18 lipca 2019 r., do których nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Wójtowi wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2017 r. poz. 2234, ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185 poz. 1092, ze zm.).

I. Działalność urzędu stanu cywilnego

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 53 aktów małżeństwa oraz 68 aktów zgonu. Ponadto dokonano następujących czynności materialno-technicznych: 11 – polegających na sprostowaniu aktu stanu cywilnego, 4 – polegających na uzupełnieniu aktu stanu cywilnego, 5 – polegających na przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego. Przyjęto 449 wniosków o wydanie odpisów skróconych oraz 46 wniosków o wydanie odpisów zupełnych aktów stanu cywilnego. We wskazanym okresie wydano 1 zaświadczenie stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 2 zaświadczenia o stanie cywilnym oraz 5 decyzji o zmianie nazwiska. W kontrolowanym okresie nie dokonano rejestracji aktów urodzenia, nie wydawano decyzji odmawiających dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, jak również nie wydawano decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego rejestracji aktów stanu cywilnego. Ponadto nie wydawano zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby oraz o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego.

Badaniu poddano 10 aktów małżeństwa, w tym 7 aktów zawartych przed duchownym³, tj. w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego⁴ oraz 3 akty zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego⁵ (dalej kierownik USC), 10 aktów zgonu⁶, 5 czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegające na sprostowaniu aktu stanu cywilnego⁷, 5 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego⁸, 3 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego⁹, 5 decyzji¹⁰ wydanych na podstawie

³ Dotyczy aktów oznaczonych: 1419012/00/AM/2018/714737, 1419012/00/AM/2018/055329, 1419012/00/AM/2018/381976, 1419012/00/AM/2018/098077, 1419012/00/AM/2018/106414, 1419012/00/AM/2018/042955, 1419012/00/AM/2018/4098500.

⁴ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2017 r. poz. 682 ze zm.).

⁵ Dotyczy aktów oznaczonych: 1419012/00/AM/2018/289254, 1419012/00/AM/2018/388597, 1419012/00/AM/2018/396089.

⁶ Dotyczy aktów oznaczonych: 1419012/00/AZ/2018/039214, 1419012/00/AZ/2018/576586, 1419012/00/AZ/2018/221673, 1419012/00/AZ/2018/453918, 1419012/00/AZ/2018/643426, 1419012/00/AZ/2018/658669, 1419012/00/AZ/2018/049738, 1419012/00/AZ/2018/610500, 1419012/00/AZ/2018/090846, 1419012/00/AZ/2018/163921.

⁷ Dotyczy aktów oznaczonych: 1419012/00/AU/2016/384451, 1419012/00/AM/1949/959566, 1419012/00/AM/1981/881949, 1419012/00/AM/1959/045617, 1419012/00/AM/1951/822789.

⁸ Dotyczy aktów oznaczonych: 1410012/00/AM/2018/164803, 1419012/00/AU/2018/428581, 1419012/00/AU/2018/498207, 1419012/00/AU/2018/125938, 1419012/00/AM/2017/908759.

⁹ Dotyczy aktów oznaczonych: 1419012/00/AM/2018/164803, 1419012/00/AU/2018/428581, 1419012/00/AU/2018/498207.

¹⁰ Dotyczy decyzji oznaczonych: USC.5355.4.2018, USC.5355.1.2018, USC.5355.3.2018, USC.5355.2.2018, USC.5355.5.2018.

ustawy o zmianie imienia i nazwiska¹¹, 8 wniosków o wydanie odpisów skróconych aktów stanu cywilnego¹², 5 wniosków o wydanie odpisów zupełnych¹³, 1 zaświadczenie¹⁴ stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz 2 zaświadczenia o stanie cywilnym¹⁵.

Kierownik USC lub jego zastępca zarejestrowali w rejestrze stanu cywilnego akty małżeństw i zgonów w formie wpisów¹⁶. Powyższych czynności dokonano zgodnie z właściwością miejscową określoną w art. 13 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego¹⁷ oraz z zachowaniem terminów określonych w art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 powyższej ustawy. Akty stanu cywilnego oznaczono w rejestrze stanu cywilnego oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia i odrębnie dla każdego roku kalendarzowego zgodnie z art. 19 ust. 1 ww. ustawy. Wpisów w rejestrze dokonywano w alfabecie łacińskim rozszerzonym, wielkimi literami. Poddane kontroli akty oznaczone zostały przez system teleinformatyczny w chwili ich sporządzenia i składały się z elementów określonych w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego¹⁸.

Przy aktach małżeństw zamieszczone zostały przypiski o aktach urodzenia obojga małżonków, natomiast w aktach urodzenia osób zawierających związek małżeństwa zamieszczone zostały przypiski o akcie małżeństwa, zgodnie z art. 25 ust. 1 i ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Przy aktach zgonów zamieszczone zostały przypiski o akcie urodzenia i ewentualnie o akcie małżeństwa osoby zmarłej, w aktach urodzenia i aktach małżeństw osób zmarłych zamieszczone zostały przypiski o akcie zgonu.

Do poddanych kontroli aktów małżeństw i zgonów prowadzone były w formie papierowej akta zbiorowe. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego opatrzone zostały danymi, o których mowa w § 43 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt

¹¹ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2016 r. poz. 10).

¹² Dotyczy spraw oznaczonych: USC.5362.110.2018, USC.5362.125.2018, USC.5362.179.2018, USC.5362.201.2018, USC.5362.252.2018, USC.5362.280.2018, USC.5362.317.2018, USC.5362.366.2018.

¹³ Dotyczy spraw oznaczonych: USC.5362.80.2018, USC.5362.171.2018, USC.5362.231.2018, USC.5362.253.2018, USC.5362.326.2018.

¹⁴ Dotyczy zaświadczenia oznaczonego USC.5360.1.2018.

¹⁵ Dotyczy zaświadczeń oznaczonych: USC.5364.1.2018, w jednym przypadku brak oznaczenia.

¹⁶ Akty zostały uwierzytelnione przez kierownika USC lub jego zastępcę przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra właściwego do spraw informatyzacji.

¹⁷ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2224 ze zm.).

¹⁸ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. 2016 r. poz. 1904).

zbiorowych rejestracji stanu cywilnego. Ponadto zostały one sporządzone we właściwych rocznikach, prowadzonych zgodnie z zasadami określonymi w § 20 – 26 ww. rozporządzenia.

Wszystkie akta przechowywano w miejscu zapewniającym ich zabezpieczenie, stosownie do wymogu art. 27 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegające na sprostowaniu, uzupełnieniu oraz przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3 i art. 105 ust. 1 ww. ustawy.

W aktach zbiorowych aktów zgonów znajdowały się karty zgonów oraz protokoły zgłoszenia zgonów sporządzone przez kierownika USC lub zastępcę kierownika USC, zaś w aktach zbiorowych aktów małżeństw zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, zaświadczenia stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa¹⁹, o których mowa w art. 81 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy i art. 4¹ § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wydane przez kierownika USC lub zastępcę kierownika USC, a także protokoły przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński bądź zaświadczenia stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, podpisane przez małżonków, świadków oraz kierownika USC. W przypadku złożenia zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa złożonych przez nupturientów w innym USC Kierownik USC w Bielsku występował do innego Kierownika USC z prośbą o przesłanie dokumentów niezbędnych do sporządzenia aktu małżeństwa, zgodnie z art. 82 ust 1 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 104 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego Kierownik USC zamieszczał w ww. aktach adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów zgodnie z art. 23 tejże ustawy.

W poddanych badaniu aktach stanu cywilnego dotyczących uzupełnienia i sprostowania aktów zamieszczano wzmiankę dodatkową zgodnie z wymogami art. 24 ust. 1-2 ww. ustawy. Do wszystkich czynności materialno-technicznych z zakresu rejestracji stanu cywilnego dołączono wszystkie wymagane dokumenty.

¹⁹ Wydane w sytuacjach zawarcia małżeństwa w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego.

Decyzje w sprawie zmiany nazwiska wydane zostały zgodnie z właściwością rzeczową organu określoną w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, w terminie określonym w art. 35 § 3 kpa²⁰.

Wniosek o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym złożony został na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 31 do rozporządzenia w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego²¹. Zaświadczenie o stanie cywilnym oraz zaświadczenia stwierdzające, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo wydano w dniu wpływu wniosku lub w dniu następnym.

Osoba zatrudniona na stanowisku Zastępcy Kierownika USC posiadała wykształcenie określone w art. 8 ust. 1 pkt 3 lit. c ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, zgodnie z którym do zajmowania ww. stanowisk konieczne jest posiadanie tytułu magistra i ukończenie studiów podyplomowych w zakresie administracji.

Za sporządzenie aktów stanu cywilnego²², wydanie odpisów przy dokonaniu czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego²³, wydanie odpisów skróconych lub pełnych na wniosek²⁴, wydanie zaświadczeń o stanie cywilnym²⁵, zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo²⁶ oraz wydanie decyzji administracyjnych²⁷ – pobrano opłatę skarbową w wysokościach określonych w ustawie o opłacie skarbowej²⁸.

Kierownik USC w okresie objętym kontrolą przekazywał do Oddziału Archiwum Państwowego w Płocku księgi stanu cywilnego z lat 1916-1917, uzyskując uprzednio zgodę Wojewody Mazowieckiego na wyniesienie przedmiotowych ksiąg z urzędu stanu cywilnego.

²⁰ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm.).

²¹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. poz. 194 ze zm.).

²² Opłata w wysokości 84 zł zgodnie z częścią I ust. 1 pkt. 1 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

²³ Opłata w wysokości 50 zł po dokonaniu transkrypcji zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej, opłata w wysokości 39 zł po dokonaniu sprostowania lub uzupełnienia zgodnie z częścią II ust 1 pkt 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

²⁴ Opłata w wysokości 22 zł za wydanie odpisu skróconego zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 12 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej, opłata w wysokości 33 zł za wydanie odpisu pełnego zgodnie z częścią II ust. 1 pkt. 5 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

²⁵ Opłata w wysokości 38 zł zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 2 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

²⁶ Opłata w wysokości 38 zł zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 1 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

²⁷ Opłata w wysokości 37 zł zgodnie z częścią I ust. 1 pkt. 7 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

²⁸ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1000, ze zm.).

W wyniku kontroli stwierdzono brak dowodów doręczenia wszystkich poddanych badaniu aktów małżeństwa, aktów zgonu, zaświadczenia o stanie cywilnym²⁹, zaświadczenia stwierdzającego, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo³⁰ oraz aktu urodzenia³¹ wydane po sprostowaniu aktu. Zaniechaniem takim naruszono wymóg określony w art. 39 kpa, w związku z art. 46 § 1 kpa zgodnie z którym cyt.: *„Organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem (...)”* oraz *„Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.”*

Ponadto w toku kontroli stwierdzono, że:

- w zapewnieniu³² o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa w części I wypełnianej dla kobiety, a także w zapewnieniu³³ w części II wypełnianej dla mężczyzny
- w adnotacji Kierownika USC brak wpisu na podstawie jakiego dokumentu dokonano weryfikacji prawdziwości zapewnienia,
- w podstawie prawnej wszystkich poddanych badaniu decyzji w sprawie zmiany nazwiska przywołano art. 4 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska bez wskazania konkretnej jednostki redakcyjnej (liter). W ramach powołania podstawy prawnej organ administracji nie może ograniczyć się do wskazania jedynie nazwy aktu prawnego i artykułu ale jest zobowiązany powołać konkretne przepisy tj. liter.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że w jednostce akty stanu cywilnego sporządzane były terminowo, akty małżeństwa, akty zgonu oraz decyzje o zmianie nazwiska zawierały wszystkie wymagane elementy, przestrzegano zasad sporządzania aktów stanu cywilnego. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego były prawidłowo oznakowane i posiadały wszystkie dokumenty będące podstawą sporządzenia aktów, a także były należycie przechowywane. W prawidłowy sposób prowadzono roczniki małżeństw i zgonów w rejestrze stanu cywilnego. Decyzja administracyjna i zaświadczenia wydawane były terminowo, opłata skarbową za czynności z zakresu rejestracji

²⁹ Dotyczy sprawy oznaczonej USC.5360.1.2018.

³⁰ Dotyczy sprawy oznaczonej USC.5360.1.2018.

³¹ Dotyczy aktu urodzenia oznaczonego 1419012/00/AU/2016/384451.

³² Dotyczy aktu małżeństwa oznaczonego 1419012/00/AM/2018/388597.

³³ Dotyczy aktu małżeństwa oznaczonego 1419012/00/AM/2018/289254.

stanu cywilnego, jak również za wydanie odpisów, decyzji i zaświadczeń była pobierana w prawidłowej wysokości. Ponadto prawidłowo realizowano zadanie w zakresie obowiązku dołączania dokumentów stanowiących podstawę dokonania czynności materialno-technicznej z zakresu rejestracji stanu cywilnego oraz powiadamiania stron o toczącym się postępowaniu. Mając natomiast na uwadze, że w wyniku kontroli stwierdzono przypadki: braku potwierdzeń doręczenia aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń, oraz brak pełnej jednostki redakcyjnej w podstawie prawnej decyzji o zmianie nazwiska, jak również inne opisane wyżej nieprawidłowości, uzasadnione jest sformułowanie oceny pozytywnej pomimo nieprawidłowości.

II. Prowadzenie ewidencji ludności

W kontrolowanym okresie przyjęto 237 zgłoszeń zameldowania obywateli polskich³⁴, 5 zgłoszeń zameldowania cudzoziemca³⁵, 24 zgłoszenia wymeldowania obywateli polskich³⁶, 332 wnioski o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru zamieszkania cudzoziemców³⁷. Ponadto w okresie kontrolowanym wydano 338 zaświadczeń o zameldowaniu³⁸ oraz 22 decyzje administracyjne w sprawach meldunkowych³⁹.

W okresie objętym kontrolą nie wpłynęły do organu zgłoszenia zameldowania na pobyt stały i wymeldowania z miejsca pobytu stałego i czasowego cudzoziemców, zgłoszenia wyjazdu poza granice Rzeczypospolitej Polskiej i powrotu z wyjazdu, zgłoszenia wymeldowania z miejsca pobytu czasowego obywateli polskich, jak również wnioski o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców za pomocą urządzeń teletransmisji danych. Nie wydano także decyzji administracyjnych o odmowie udostępnienia danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i z rejestru zamieszkania cudzoziemców.

Badaniu poddano 16 zgłoszeń zameldowania obywateli polskich⁴⁰, 5 zgłoszeń zameldowania cudzoziemców⁴¹, 5 zgłoszeń wymeldowania⁴². Badaniu poddano także 6 decyzji

³⁴ W tym: 186 na pobyt stały i 51 na pobyt czasowy.

³⁵ Zameldowanie na pobyt czasowy.

³⁶ Wymeldowania z pobytu stałego.

³⁷ Dotyczy wniosków, o których mowa w art. 47 ust. 1 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2017 r. poz. 657 ze zm.; od 18 lipca 2018 r. – Dz. U. z 2018 r. poz.1382 t.j.).

³⁸ W tym: 186 o zameldowaniu na pobyt stały wydanych z urzędu, 125 o zameldowaniu na pobyt stały wydane na wniosek, 11 o zameldowaniu na pobyt czasowy na wniosek wydawane przy zameldowaniu, 16 o zameldowaniu na pobyt czasowy wydane na wniosek.

³⁹ W tym: 19 decyzji o wymeldowanie i 3 decyzje umarzające postępowanie.

⁴⁰ W tym: 10 na pobyt stały osób o numerze PESEL: [REDAKOWANE]

[REDAKOWANE] oraz 6 na pobyt czasowy osób o numerze PESEL: [REDAKOWANE]

administracyjnych wydanych w sprawach meldunkowych⁴³, 13 wniosków o wydanie zaświadczenia o zameldowaniu oraz 8 wniosków o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru zamieszkania cudzoziemców⁴⁴.

Poddane badaniu decyzje wydane zostały zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową organu, z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 w związku z art. 36 kpa oraz zostały doręczone za pokwitowaniem, zgodnie z wymogami określonymi w art. 39 oraz art. 46 § 1 kpa. Za wydanie ww. decyzji pobrano opłaty skarbowe w wysokości określonej w części I poz. 53 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

W okresie objętym kontrolą udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców następowało na wniosek uprawnionych podmiotów określonych w art. 46 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności⁴⁵. Wszystkie poddane kontroli wnioski o udostępnianie danych zostały złożone na formularzu zgodnym z wzorem stanowiącym załącznik do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców, rejestru zamieszkania cudzoziemców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego⁴⁶. Stwierdzono, że wnioskodawcy wykazali interes prawny w uzyskaniu żądanych danych. Wszystkie poddane kontroli wnioski były zwolnione z opłaty za udostępnienie danych, na podstawie art. 53 pkt 1 ustawy o ewidencji ludności.

Zaświadczenia o zameldowaniu wydane zostały z zachowaniem terminu określonego w art. 217 § 3 kpa. Za wydanie zaświadczeń w dziewięciu przypadkach pobrano opłaty skarbowe w wysokości określonej w części II poz. 21 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej, a w czterech przypadkach wnioski były zwolnione z wniesienia tej opłaty⁴⁷.

⁴¹ Dotyczy zameldowania na pobyt czasowy osób o numerze PESEL: [REDACTED]

⁴² Dotyczy zgłoszeń wymeldowania z pobytu stałego osób o nr PESEL: [REDACTED]

⁴³ Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5343.5.9.2018, SO.5343.7.2018, SO.5343.9.2018, SO.5343.11.2018, SO.5343.13.2018, SO.5343.15.2018.

⁴⁴ Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5345.7.2018, SO.5345.111, SO.5345.150, SO.5345.193, SO.5345.210, SO.5345.308.2018, SO.5345.303.2018, SO.5345.323.2018.

⁴⁵ Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2018 r. poz. 1382 z późn. zm.).

⁴⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 5 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z rejestru mieszkańców, rejestru zamieszkania cudzoziemców i rejestru PESEL oraz trybu uzyskiwania zgody na udostępnienie danych po wykazaniu interesu faktycznego (Dz. U. z 2016 r. poz. 836).

⁴⁷ Zaświadczenia zostały wydane w odpowiedzi na kompletne wnioski, złożone w formie pisemnej. Brak egzemplarza aktowego wydanego zaświadczenia uniemożliwił zweryfikowanie poprawności wydanych zaświadczeń.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dokonanie trzech⁴⁸ czynności zameldowania na pobyt stały oraz dwóch⁴⁹ czynności zameldowania na pobyt czasowy na podstawie zgłoszeń zameldowania złożonych na formularzach niezgodnych z wzorami określonymi w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego⁵⁰.
2. Dokonanie pięciu czynności zameldowania na pobyt czasowy cudzoziemców na podstawie formularzy, które nie zawierały:
 - w trzech przypadkach⁵¹ – kraju miejsca zamieszkania,
 - w jednym przypadku⁵² – miejscowości przy podpisie właściciela lokalu oraz przy podpisie osoby zgłaszającej,
 - w dwóch przypadkach⁵³ – czytelnego podpisu właściciela lokalu lub innego podmiotu dysponującego tytułem prawnym do lokalu.

Powyższym naruszono wymogi określone w art. 30 ust. 2 pkt 5 ustawy o ewidencji ludności oraz wymogi ustalone we wzorze formularza określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego.

3. Nieprzestrzeganie w toku prowadzonych postępowań o wymeldowanie z miejsca pobytu stałego, zakończonych wydaniem decyzji, niektórych przepisów kpa, poprzez:
 1. wezwanie stron we wszystkich badanych sprawach⁵⁴ do złożenia wyjaśnień w sprawie wymeldowania osoby wskazanej we wniosku już na wstępnym etapie postępowania, tj. w treści zawiadomienia o wszczęciu postępowania w trybie art. 61 § 1 i § 4 kpa. Powyższym naruszono art. 86 kpa, który stanowi, że jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub z powodu ich braku pozostały niewyjaśnione fakty istotne

⁴⁸ Zgłoszenia osób o numerach PESEL: 84060412405, 12320604260, 66090306163.

⁴⁹ Zgłoszenia osób o numerach PESEL: 52050701028, 95072014718.

⁵⁰ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego (Dz. U. z 2017 r. poz. 2411).

⁵¹ Dotyczy zgłoszeń cudzoziemców nie mających pobytu stałego w Polsce o numerze PESEL: [REDACTED]

⁵² Dotyczy zgłoszenia cudzoziemca o numerze PESEL: [REDACTED]

⁵³ Dotyczy zgłoszeń cudzoziemców o numerze PESEL: [REDACTED] Na zgłoszeniu znajdowała się paraafa.

⁵⁴ Dotyczy sprawy zakończonej wydaniem decyzji umarzającej postępowanie oznaczonej SO.5343.11.2018 oraz pięciu spraw zakończonych wydaniem decyzji o wymeldowaniu z miejsca pobytu stałego oznaczonych: SO.5343.5.9.2018, SO.5343.7.2018, SO.5343.9.2018, SO.5343.13.2018, SO.5343.15.2018.

dla rozstrzygnięcia sprawy, organ administracji publicznej w celu ich wyjaśnienia może przesłuchać stronę. Przesłuchanie strony jest zatem możliwe dopiero w sytuacji, gdy organ ustalił stan faktyczny sprawy za pomocą innych środków dowodowych i wciąż istnieją w sprawie niewyjaśnione fakty istotne dla jej rozstrzygnięcia. Jest to zatem dowód o charakterze posiłkowym. Wprawdzie art. 86 kpa mówi o możliwości przesłuchania strony, ale powinien być interpretowany jako przepis pozwalający na przesłuchanie strony dopiero po spełnieniu przesłanek określonych w tym przepisie. Tymczasem w badanych sprawach organ przesłuchiwał strony już na wstępnym etapie postępowania⁵⁵. Ponadto, wezwaniem stron do złożenia wyjaśnień w jednym piśmie wraz z zawiadomieniem o wszczęciu postępowania naruszono art. 50 § 1 kpa, zgodnie z którym cyt.: *„Organ administracji publicznej może wzywać osoby do udziału w podejmowanych czynnościach i do złożenia wyjaśnień lub zeznań osobiście, przez pełnomocnika, na piśmie lub w formie dokumentu elektronicznego, jeżeli jest to niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy lub dla wykonywania czynności urzędowych”*. Wskazać należy, że wezwania osób do złożenia dodatkowych wyjaśnień powinny mieć formę oddzielnego pisma wysłanego uczestnikom postępowania w trybie ww. art. 50 § 1 kpa. Istotne znaczenie ma przy tym zachowanie gwarancji czynnego udziału strony w dokonywanych czynnościach postępowania dowodowego, zgodnie z art. 10 § 1 w związku z art. 78, art. 79, art. 83 i art. 86 kpa,

2. niewskazanie w wezwaniach kierowanych do osób do złożenia wyjaśnień w charakterze świadka⁵⁶ podstawy prawnej ich wezwania, informacji czy wezwany powinien stawić się osobiście lub przez pełnomocnika oraz informacji o skutkach prawnych niezastosowania się do wezwania, czym naruszono art. 50 § 1 oraz art. 54 § 1 pkt 6 kpa. Wskazać należy, że sporządzenie prawidłowego wezwania ma istotne znaczenia dla dopuszczalności ukarania karą grzywny, bowiem tylko w przypadku prawidłowego wezwania organ będzie mógł zastosować sankcję wynikającą z art. 88 kpa. Ponadto, zgodnie z art. 6 kpa organ podejmuje czynności na podstawie prawa i dlatego też należy umieszczać podstawę prawną właściwą dla danej czynności, wynikającą z kpa,

⁵⁵ Por. Wyrok NSA z 19 maja 1998 r., sygn. akt II SA 316/98, wyrok WSA w Warszawie z dnia 15 grudnia 2009 r. sygn. I SA/Wa 1197/09, wyrok WSA w Łodzi z 13 lutego 2014 r., sygn. III SA/Łd 1109/13.

⁵⁶ Dotyczy:
– sprawy zakończonej wydaniem decyzji o wymeldowaniu z miejsca pobytu stałego oznaczonej SO.5343.7.2018,
– sprawy zakończonej wydaniem decyzji o wymeldowaniu z miejsca pobytu stałego oznaczonej SO.5343.9.2018.

3. niewskazanie uzasadnienia prawnego w treści jednej decyzji⁵⁷ o umorzeniu postępowania w sprawie wymeldowania z pobytu stałego, natomiast uzasadnienie prawne zawarte w pięciu decyzjach o wymeldowaniu z miejsca pobytu stałego⁵⁸ nie zawiera wyjaśnienia podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa, w szczególności brak jest przytoczenia treści art. 35 ustawy o ewidencji ludności, jako podstawy materialno prawnej decyzji o wymeldowaniu, ograniczono się wyłącznie do wskazania przepisu art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 oraz art. 33 ustawy o ewidencji ludności stanowiących o obowiązkach meldunkowych. Ponadto w uzasadnieniu jednej decyzji⁵⁹ organ nie wskazał, że w postępowaniu uczestniczył czynnie kurator ustanowiony dla nieznanego miejsca pobytu osoby wymeldowywanej, że brał udział w oględzinach lokalu, uczestniczył w przesłuchaniu świadków, zapoznał się z materiałem dowodowym przed zakończeniem postępowania oraz o podjętych działaniach przez kuratora ustanowionego dla osoby nieobecnej zmierzające do ustalenia miejsca pobytu osoby wymeldowanej.

Zaniechaniem takim naruszono wymogi określone w art. 107 § 1 i 3 kpa, zgodnie z którymi decyzja powinna zawierać uzasadnienie faktyczne zawierające w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowody, na których się oparł, a także przyczyny, z powodu których innym dowodom odmówił mocy dowodowej oraz uzasadnienie prawne zawierające wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów, które zadecydowały o treści decyzji⁶⁰,

4. zawiadomienie stron o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy⁶¹ po upływie miesiąca od daty wszczęcia postępowania, tj. po 33 i 31 dniach. Wskazać należy, iż zgodnie z art. 35 § 1 kpa organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego, zgodnie z art. 35 § 3 kpa powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy

⁵⁷ Dotyczy decyzji oznaczonej SO.4543.11.2018.

⁵⁸ Dotyczy decyzji oznaczonych: SO.5343.5.9.2018, SO.5343.7.2018, SO.5343.9.2018, SO.5343.13.2018, SO.5343.15.2018.

⁵⁹ Dotyczy decyzji oznaczonej SIO.5343.13.2018.

⁶⁰ Zgodnie z wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 19 lutego 2015 r., sygn. Akt II SA/Wa 257/15 - Wyrok WSA w Warszawie: cyt. „(...)Organ musi zatem zająć stanowisko wobec całego materiału dowodowego oraz uzasadnić jasno i należycie swoje zdanie, w tym w szczególności, na jakiej podstawie uznał pewne fakty za udowodnione. Pominięcie w uzasadnieniu decyzji okoliczności faktycznych bądź prawnych, mogących mieć istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, a w szczególności ich brak, stwarza przesłankę do uznania naruszenia przez organ przepisów o postępowaniu administracyjnym w stopniu wywierającym istotny wpływ na wynik sprawy (...).”

⁶¹ Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5343.7.2018, SO.5343.13.2018.

szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Mając na uwadze powyższe, stwierdzić należy, iż przesyłanie do stron zawiadomienia, o którym mowa w art. 36 § 1 kpa winno nastąpić przed upływem miesiąca od dnia wszczęcia postępowania,

5. w aktach wszystkich poddanych badaniu spraw dotyczących udostępniania danych jednostkowych z rejestru mieszkańców⁶² brak było dowodów doręczenia odpowiedzi na ww. wnioski, czym naruszono wymogi cyt. wyżej art. 39 w związku z art. 46 § 1 kpa.
4. Nieumieszczenie pieczęci wpływu na wszystkich poddanych kontroli zgłoszeniach meldunkowych oraz na wszystkich wnioskach o wydanie zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały lub czasowy obywateli polskich. Zaniechaniem takim naruszono regulacje zawarte w § 42 ust. 2 instrukcji kancelaryjnej stanowiącej załącznik Nr 1 do rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej⁶³, zgodnie z którym cyt.: *„Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie”*, przy czym stosownie do § 7 pkt 6 powyższego załącznika odcisk pieczęci lub nadruk umieszczany na przesyłkach wpływających na nośniku papierowym, powinien zawierać m.in. nazwę podmiotu oraz datę wpływu.
5. Udostępnienie w siedmiu przypadkach danych jednostkowych z rejestru mieszkańców, niezgodnie z żądaniem strony określonym we wniosku, tj. udostępnione dane wykraczały poza zakres żądania wnioskodawcy⁶⁴. Wskazać należy, że organ udostępniając dane z rejestru

⁶² Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5345.7.2018, SO.5345.111, SO.5345.150, SO.5345.210, SO.5345.193, SO.5345.308.2018, SO.5345.303.2018, SO.5345.323.2018. Zgodnie z przedstawioną w toku czynności kontrolnych książką nadawczą korespondencja była wysyłana listem poleconym.

⁶³ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67 ze zm.).

⁶⁴ W przypadku spraw oznaczonych:

- SO.5345.7.2018, SO.5345.111 dodatkowo wskazano nazwisko rodowe, miejsce urodzenia, serię i numer dowodu osobistego oraz datę ważności dowodu osobistego,
- SO.5345.150 dodatkowo wskazano miejsce urodzenia, nazwisko rodowe, datę zmiany stanu cywilnego, numer aktu oraz wystawcę aktu, imię i nazwisko rodowe małżonki, serię i numer dowodu osobistego oraz datę ważności dowodu osobistego,
- SO.5345.210 dodatkowo wskazano datę zmiany stanu cywilnego oraz wystawcę aktu, serię i numer dowodu osobistego oraz datę ważności dowodu osobistego,
- SO.5345.193 dodatkowo wskazano imię ojca i matki, stan cywilny, datę zmiany stanu cywilnego, numer aktu i wystawcę aktu, imiona i nazwisko współmałżonka, datę ważności dowodu i jego wystawcę,
- SO.5345.303.2018 dodatkowo wskazano imię ojca i matki, datę zmiany stanu cywilnego, numer aktu i wystawcę aktu, imiona i nazwisko współmałżonka, rodzaj dokumentu tożsamości, seria i numer dowodu osobistego oraz datę jego ważności,

mieszkańców związany jest wnioskiem strony, w związku z powyższym winien udostępnić wyłącznie wskazane przez wnioskodawców informacje, o ile nie zachodzą przesłanki odmowy udostępnienia danych osobowych⁶⁵. Organ nie realizując ww. wymogu, narusza art. 47 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności.

6. Przyjęcie zgłoszenia zameldowania na pobyt czasowy cudzoziemca, w którym zamieszczono miejscowość urodzenia osoby zgłaszającej – [REDAKTURA] podczas gdy z rejestru PESEL wynika miejscowość urodzenia – [REDAKTURA] (...). Wskazać jednak należy, że obowiązku meldunkowego dokonuje się poprzez osobiste stawiennictwo w siedzibie organu osoby zainteresowanej, jej pełnomocnika, przedstawiciela ustawowego bądź osobę sprawującą nad nią faktyczną opiekę w miejscu ich wspólnego pobytu oraz z faktem, że zameldowanie jest czynnością materialno-techniczną wykonywaną w chwili zgłoszenia, bezwzględnym obowiązkiem pracownika organu jest staranne weryfikowanie kompletności formularza.
7. Na wszystkich poddanych badaniu odpowiedziach na wnioski o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL – umieszczono pieczęć *Urząd Gminy w Bielsku* zamiast oznaczenia organu Wójt Gminy Bielsk. Ponadto wszystkie odpowiedzi były podpisane przez pracownika który je sporządził, na pieczętce imiennej *Inspektora ds. Ewidencji Ludności*. Jednakże mając na uwadze przepis art. 50 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności, dane z rejestrów mieszkańców udostępniają organy gmin prowadzące te rejestry.

Ponadto w wyniku kontroli ustalono, że:

- z treści protokołów przesłuchania strony w pięciu sprawach o wymeldowanie⁶⁶ oraz świadka w czterech sprawach o wymeldowanie⁶⁷ wynika, że świadka i stronę pouczone o odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 kpa oraz o treści art. 83 § 1-3 kpa cyt. „(...) Strona stwierdza własnoręcznym podpisem, że uprzedzono go o tej odpowiedzialności i pouczone o sytuacjach, w których można odmówić składania zeznań lub odpowiedzi na zadane

– SO.5345.323.2018 dodatkowo wskazano datę zmiany stanu cywilnego, numer aktu i wystawcę aktu, rodzaj dokumentu tożsamości, seria i numer dowodu osobistego oraz datę jego ważności.

⁶⁵ Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta Gminy z 4 lutego 2019 r. cyt.: „(...) Udostępnione dane wykraczały poza zakres żądania wnioskodawcy w sposób nieumyślny. Organ udostępnił dane jednostkowe z rejestru mieszkańców w piśmie wygenerowanym z systemu SELWIN " Dane podstawowe. Pracownik generując dane nie odznaczał danych, o które nie wnosił wnioskodawca, gdyż uważał że są to dane spójne dotyczące danej osoby. W przyszłości organ udostępniał będzie dane z rejestru mieszkańców zgodnie z żądaniem wnioskodawcy określonym we wniosku (...)”.

⁶⁶ Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5343.5.9.2018, SO.5343.7.2018, SO.5343.9.2018, SO.5343.13.2018, SO.5343.15.2018.

⁶⁷ Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5343.7.2018, SO.5343.9.2018, SO.5343.13.2018, SO.5343.15.2018.

- pytania”. Wskazać należy, że odpowiedzialność karna za składanie fałszywych zeznań świadka wynika z art. 233 § 1 Kodeksu karnego⁶⁸. Natomiast do przesłuchania stron, zgodnie z art. 86 kpa, stosuje się przepisy dotyczące świadków, jednakże z wyłączeniem przepisów o środkach przymusu. Ponadto art. 233 § 6 Kodeksu karnego stanowi, że przepisy o odpowiedzialności karnej określone w art. 233 § 1-3 oraz 5 ww.kodeksu stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej. Art. 83 § 3 kpa oraz ustawa o ewidencji ludności takiego rygoru nie przewiduje w odniesieniu do strony. Wyjaśnienia strony nie są środkiem dowodowym, a dotyczą stanu faktycznego wymagającego udowodnienia⁶⁹,
- dwa zgłoszenia zameldowania⁷⁰ oraz jedno zgłoszenie wymeldowania⁷¹ nie wypełniono w całości drukowanymi literami⁷². Wskazać należy, że formularze ww. zgłoszeń określone w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego wskazują na konieczność wypełnienia ich drukowanymi literami.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania z zakresu prowadzenia ewidencji ludności ocenia się **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że w jednostce udostępniano dane jednostkowe z rejestru mieszkańców na podstawie wniosków podmiotów uprawnionych oraz prawidłowo wypełniano obowiązek pobrania bądź wyłączenia z opłaty skarbowej za wydanie decyzji oraz zaświadczeń o zameldowaniu na pobyt czasowy lub udostępnienie danych jednostkowych, a także terminowo wydano zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały lub czasowy. Ponadto decyzje meldunkowe oraz zaświadczenia o zameldowaniu wydano terminowo.

Mając natomiast na uwadze, że w wyniku kontroli stwierdzono przypadki:

- dokonania czynności meldunkowych na podstawie niekompletnego zgłoszenia pobytu czasowego,

⁶⁸ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600).

⁶⁹ Zob. wyrok NSA z 13 grudnia 2013 r., sygn. akt II GSK 1459/12., wyrok NSA z dnia 2 lipca 1997 r. w sprawie SA/Łd 3192/95 (LEX nr 30821).

⁷⁰ Dotyczy zgłoszenia zameldowania na pobyt czasowy osób o nr PESEL: [REDAKOWANE]

⁷¹ Dotyczy zgłoszenia wymeldowania z pobytu stałego osoby o nr PESEL [REDAKOWANE]

⁷² Zgodnie z wyjaśnieniem Wójta Gminy z 4 lutego 2019 r. cyt. „(...) Przyjęto zgłoszenia (...) częściowo wypełnione małymi literami, ponieważ interesanci składający wnioski, pomimo zwracania uwagi na poprawność ich wypełniania nie zawsze są skłonni współpracować z urzędnikiem, nie chcą ponownie w sposób poprawny wypełniać wniosków, uznając to za wymysł pracownika (...)”.

- udostępnienia danych jednostkowych niezgodnie z żądaniem strony określonym we wniosku,
- naruszenia niektórych przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego w prowadzonych postępowaniach meldunkowych,
- wydania decyzji w sprawie o umorzenie postępowania bez uzasadnienia prawnego oraz wydania decyzji o wymeldowaniu z miejsca pobytu stałego z niepełnym uzasadnieniem faktycznym i prawnym,

jak również opisane powyżej nieprawidłowości uzasadnione jest sformułowanie oceny pozytywnej pomimo nieprawidłowości.

III. Wydawanie, wymiana i unieważnienie dowodów osobistych

W kontrolowanym okresie wydano 996 dowodów osobistych, przyjęto 80 zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, 1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego, 92 wnioski o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z Rejestru Dowodów Osobistych (dalej RDO) oraz 9 wniosków o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Nie wydano decyzji odmawiających wydania dowodu osobistego, decyzji stwierdzających nieważność dowodu osobistego oraz decyzji odmawiających udostępnienia danych w trybie jednostkowym z RDO, jak również nie wydawano zaświadczeń zawierających pełny odpis danych przetwarzanych w RDO. W okresie kontrolowanym nie była brakowana dokumentacja związana z dowodami osobistymi.

Badaniu poddano 19 wniosków o wydanie dowodu osobistego⁷³, 9 zgłoszeń o utracie dowodu osobistego⁷⁴, 1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego⁷⁵, 10 udostępnień danych w trybie jednostkowym z RDO⁷⁶ oraz 9 udostępnień dokumentacji związanej z dowodami

⁷³ Dotyczy osób o nr PESEL:

- wnioski o wydanie dowodu złożone po raz pierwszy: [REDACTED]
- wnioski z powodu zmiany wizerunku twarzy: [REDACTED]
- wnioski z powodu upływu terminu ważności poprzedniego dowodu osobistego: [REDACTED]
- wnioski z powodu zmiany danych: [REDACTED]
- wnioski z powodu utraty dowodu: [REDACTED]

⁷⁴ Zgłoszenia osób o numerach PESEL: [REDACTED]

⁷⁵ Dotyczy osoby o nr PESEL [REDACTED]

⁷⁶ Sprawy oznaczone: SO.5345.11.2018, SO.5345.27.2018, SO.5345.40.2018, SO.5345.46.2018, SO.5345.49.2018, SO.5345.51.2018, SO.5345.54.2018, SO.5345.58.2018, SO.5345.61.2018, SO.5345.66.2018.

osobistymi⁷⁷, a także 4 sprawy dotyczące nieodebranych dowodów osobistych⁷⁸ w okresie 2 miesięcy od dnia ich wydania.

Poddane badaniu wnioski o wydanie dowodu osobistego były kompletne oraz złożone zostały na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁷⁹ przez wnioskodawców, a w imieniu małoletniego dziecka przez jego rodziców zgodnie z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych⁸⁰. Do wszystkich badanych wniosków o wydanie dowodu osobistego dołączono aktualną fotografię, o której mowa w art. 29 ww. ustawy, spełniającą wymagania określone w § 7 ust. 1-3 ww. rozporządzenia.

Wydanie dowodu osobistego następowało w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku zgodnie z art. 24 ust 4 ustawy o dowodach osobistych. Dowody osobiste odbierane były osobiście w Urzędzie Gminy w Bielsku w myśl regulacji zawartej w art. 30 ust. 1 ww. ustawy. Odbiór potwierdzany był na formularzu odbioru dowodu osobistego zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu. Formularze były kompletne, znajdowały się na nich potwierdzenia odbioru dowodu osobistego, ze wskazaniem daty odbioru oraz czytelnego podpisu osób je odbierających, zgodnie z wymogiem określonym w § 13 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Zgłoszenia utraty dowodu osobistego były kompletne oraz zostały złożone na formularzu zgodnym z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu. W aktach pięciu poddanych kontroli spraw znajdowały się także egzemplarze zaświadczeń o utracie dowodu osobistego. Zaświadczenia wydane były z urzędu, na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 7 do ww. rozporządzenia.

⁷⁷ Sprawy oznaczone: SO.5345.11.2018, SO.5345.27.2018, SO.5345.40.2018, SO.5345.46.2018, SO.5345.49.2018, SO.5345.51.2018, SO.5345.54.2018, SO.5345.58.2018, SO.5345.61.2018, SO.5345.66.2018.

⁷⁸ Sprawy oznaczone: 95121411125, 84082511913, 83070812940, 76101210899.

⁷⁹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. z 2015 r. poz. 212 ze zm.).

⁸⁰ Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz.U. z 2019 r. poz. 653, ze zm.).

Dowody osobiste unieważniano w terminach określonych w art. 50 ust. 3 ustawy o dowodach osobistych. Dokumentacja związana z dowodami osobistymi przechowywana była zgodnie z regulacją określoną w art. 62 ww. ustawy.

Wytworzone dowody osobiste dostarczane były do Urzędu Gminy w Bielsku przez Komisariat Policji w Bielsku.

Udostępnianie danych jednostkowych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi następowało na podstawie wniosków złożonych przez uprawnione podmioty.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Udostępnienie w pięciu przypadkach⁸¹ danych jednostkowych z RDO oraz w czterech przypadkach⁸² dokumentacji dowodowej niezgodnie z żądaniem strony określonej we wniosku, tj. udostępnione dane wykraczały poza zakres żądania wnioskodawcy lub nie obejmowały wszystkich danych objętych żądaniem⁸³. Wskazać należy, że organ udostępniając dane z rejestru mieszkańców związany jest wnioskiem strony, w związku z powyższym winien udostępnić wyłącznie wskazane przez wnioskodawców informacje, o ile nie zachodzą przesłanki odmowy udostępnienia danych osobowych. Powyższym działaniem naruszono art. 72 ust. 1 oraz art. 75 ust. 2 ustawy o dowodach osobistych.
2. W aktach wszystkich poddanych badaniu spraw⁸⁴ dotyczących udostępniania danych w trybie jednostkowym z rejestru RDO oraz w dwóch sprawach⁸⁵ dokumentacji związanej z dowodami

⁸¹ Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5345.49.2018, SO.5345.51.2018, SO.5345.58.2018, SO.5345.61.2018, SO.5345.66.2018; w odpowiedzi na wnioski wnioskodawców, przesłano serię i numer aktualnego dowodu osobistego oraz wizerunek twarzy oraz dodatkowo numer wniosku o wydanie dowodu osobistego w RDO.

⁸² Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5345.59.2018, SO.5345.89.2018, SO.5345.90.2018, SO.5345.91.2018;
a. w odpowiedzi w sprawie SO.5345.59.2018, na wniosek wnioskodawcy (sądu) przesłano dodatkowo dane z rejestru mieszkańców, tj. adres zamieszkania, datę utraty poprzedniego dowodu osobistego oraz datę odebrania nowego dowodu,
b. w sprawie SO.5345.89.2018, SO.5345.90.2018 w odpowiedzi na wnioski wnioskodawców (policji) przesłano w każdym przypadku – potwierdzenia odbioru dowodów osobistych pomimo, że wnioskodawcy wystąpili o przesłanie oryginałów wniosków o wydanie dowodu osobistego,
c. w sprawie SO.5345.91.2018 w odpowiedzi na wniosek wnioskodawcy (policji) przesłano wnioski o wydanie dowodów osobistych oraz dodatkowo potwierdzenia ich odbioru.

⁸³ Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5345.4.9.2017, SO.5345.2.1.2018; w odpowiedzi na wnioski wnioskodawców, dodatkowo udostępniono numer wniosku o wydanie dowodu osobistego.

⁸⁴ Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5345.11.2018, SO.5345.27.2018, SO.5345.40.2018, SO.5345.46.2018, SO.5345.49.2018, SO.5345.51.2018, SO.5345.54.2018, SO.5345.58.2018, SO.5345.61.2018, SO.5345.66.2018.

⁸⁵ Dotyczy spraw oznaczonych: SO.5345.36.2018, SO.5345.59.2018.

osobistymi⁸⁶ brak było dowodów doręczenia odpowiedzi na ww. wnioski⁸⁷. Zaniechaniem takim naruszono wymóg określony w art. 39 kpa oraz art. 46 § 1 kpa.

W wyniku kontroli stwierdzono również udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi na podstawie wniosku/pisma⁸⁸ które został podpisany przez osobę nieuprawnioną do występowania o udostępnienie dokumentacji dowodowej⁸⁹. Pomimo występujących braków formalnych, organ zezwalający nie zastosował trybu określonego w art. 64 § 2 kpa, który nakłada obowiązek wzywania wnoszącego żądanie do usunięcia braków formalnych w terminie siedmiu dni z pouczeniem, że ich nie usunięcie spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania,

Ponadto ustalono, na podstawie wygenerowanego w toku kontroli raportu nieodebranych dowodów osobistych⁹⁰ przez okres dłuższy niż 2 miesiące oraz przeglądu kopert dowodowych osób ujętych w ww. raporcie, że w jednej kopercie dowodowej nie znajdował się dowód osobisty wykazany jako nieodebrany⁹¹. W kopercie dowodowej znajdował się podpisany przez posiadacza dowodu formularz odbioru dowodu osobistego w dniu 8.12.2015 r. natomiast w RDO dowód osobisty posiadał status „przyjęty do urzędu”. Nie wprowadzenie do RDO daty odbioru dowodu osobistego spowodowało, że dowód ten nie został automatycznie unieważniony, gdy zgłoszony został zgon posiadacza dowodu osobistego⁹². Sekretarz Gminy wyjaśniła, że cyt. „(...) w systemie

⁸⁶ Sprawy oznaczone: SO.5345.11.2018, SO.5345.27.2018, SO.5345.40.2018, SO.5345.46.2018, SO.5345.49.2018, SO.5345.51.2018, SO.5345.54.2018, SO.5345.58.2018, SO.5345.61.2018, SO.5345.66.2018.

⁸⁷ Odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych z RDO oraz odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi wysłano listem poleconym, bez zwrotnego potwierdzenia odbioru.

⁸⁸ W sprawie oznaczonej SO.5345.59.2018.

⁸⁹ Pod pismem komputerowo umieszczono zapis cyt. „Na zarządzenie Sędziego kierownik sekretariatu (...) klauzulą cyt. „(...) „Niniejsze pismo nie wymaga podpisu własnoręcznego na podstawie § 19 ust. 4 zarządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 2003 r. (...)”. Wskazany przepis stanowi, że cyt. „(...) Pisma sądowe, określone w załączniku nr 3 do zarządzenia, zamieszczone w sądowym systemie informatycznym i odnotowane w nim jako wydane, mogą być wysyłane bez podpisu własnoręcznego. Pismo sądowe, a w razie przesłania odpisu orzeczenia pismo przewodnie, przy którym przesyłany jest odpis, powinno zawierać wskazanie danych osoby, która w sytuacji określonej w ust. 1 podpisałaby pismo. Nie stosuje się w tym przypadku wskazanego w § 26 wymogu zamieszczenia pieczęci urzędowej oraz poświadczania za zgodność z oryginałem, a także wymogu podpisania pozostawionej w aktach kopii wysłanego pisma, o którym mowa w § 20 (...)”. Natomiast wskazany załącznik nr 3 Lista pism sądowych, które mogą być wysyłane bez podpisu własnoręcznego, zgodnie z § 19 ust. 4 zarządzenia nie zawiera wniosków o udostępnianie dokumentacji z dowodów osobistych.

⁹⁰ Obowiązek ten wynika z pisma Wydziału Spraw Obywatelskich Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego z 28 grudnia 2018 r., znak WSO-I.622.1.48.2018 w związku z pismem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji DSO-WEL-6190-18/2018 MSWIA z 17.12.2018 r. skierowanym do wójtów, burmistrzów i prezydentów województwa mazowieckiego.

⁹¹ Dotyczy osoby o nr PESEL [REDAKCE]

⁹² Data zgonu [REDAKCE]

brak jest odnotowania daty odbioru dowodu, przypuszczam, że był to błąd systemu lub nieuwaga pracownika (...). W celu sprostowania tej sprawy, organ pilnie wystąpi do Departament Spraw Obywatelskich celem uporządkowania zapisów systemie (...)". Wskazać należy, procedura awaryjna SRR (System Rejestrów Państwowych)⁹³ wskazuje, że w przypadku braku możliwości wprowadzenia do RDO informacji o odebraniu przez obywatela dowodu osobistego, pracownik organu gminy powinien wykonać następujące czynności: wydać dowód osobisty wnioskodawcy, uzyskać potwierdzenie odbioru dowodu osobistego przez wnioskodawcę, sporządzić zestawienie wydanych dowodów osobistych w arkuszu Excel, zawierające serie i numery dowodów osobistych oraz daty ich odebrania przez obywateli, a następnie przesłać plik drogą elektroniczną do Departamentu Ewidencji Państwowych MSW, który wprowadzi do RDO datę odbioru dowodu osobistego przez obywatela.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania polegającego na wydawaniu, wymiany i unieważnianiu dowodów osobistych ocenia się **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Wyniki kontroli wskazują, że prawidłowo realizowano zadania w zakresie weryfikacji kompletności wniosków o wydanie dowodów osobistych oraz załączników do wniosków, terminowości wydawania dowodów osobistych, odbioru dowodów osobistych, kompletności formularza zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, wydawania zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodów osobistych oraz przechowywania dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. Mając natomiast na uwadze, że w wyniku kontroli stwierdzono przypadki udostępnienia danych jednostkowych z RDO oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi niezgodnie z żądaniem strony określonym we wniosku, brak dowodu doręczenia stronom odpowiedzi na wnioski o udostępnienie danych jednostkowych z RDO oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, a także inne opisane powyżej uchybienia – uzasadnione jest sformułowanie oceny pozytywnej pomimo nieprawidłowości.

⁹³ Procedura umieszczona na stronie: <https://plid.obywatel.gov.pl/procedury-awaryjne-dla-srp>.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuje Pana Wójta do podjęcia działań w celu wyeliminowania ustalonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Doręczania aktów małżeństwa, aktów zgonu, zaświadczeń o stanie cywilnym, zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, aktów urodzenia wydanych po sprostowaniu aktu, a także pism udostępniających dane jednostkowe z rejestru mieszkańców, dane jednostkowe z rejestru RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistym, za pokwitowaniem zgodnie z wymogiem art. 39 kpa oraz art. 46 § 1 kpa.
2. Dokonywania czynności zameldowania na pobyt stały oraz na pobyt czasowy na podstawie zgłoszeń zameldowania złożonych na formularzach, określonych w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego. Ponadto, dokonywania czynności zameldowania na pobyt czasowy cudzoziemców na podstawie formularzy, zgłoszeń meldunkowych zweryfikowanych w zakresie ich kompletności i poprawności.
3. Przestrzegania w toku prowadzonych postępowań przepisów kpa, poprzez:
 - wzywanie stron do złożenia wyjaśnień w sprawie wymeldowania z miejsca pobytu stałego dopiero po wyczerpaniu środków dowodowych lub z powodu ich braku, pozostały niewyjaśnione fakty istotne do rozstrzygnięcia sprawy, w myśl art. 86 kpa oraz stosowania przy ich wzywaniu trybu określonego w art. 50 § 1 kpa,
 - wskazywanie w wezwaniach kierowanych do osób do złożenia wyjaśnień w charakterze świadka – podstawy prawnej wezwania, informacji czy wezwany powinien stawić się osobiście lub przez pełnomocnika oraz informacji o skutkach prawnych niezastosowania się do wezwania,
 - wskazywanie uzasadnienia prawnego w decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie wymeldowania z miejsca pobytu stałego oraz wskazywanie w uzasadnieniach prawnych decyzji o wymeldowaniu z miejsca pobytu stałego wyjaśnienia podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa. Ponadto w uzasadnieniu decyzji należy wskazywać wszystkie fakty, które organ uznał za udowodnione, dowody na których się oparł, w tym informację, że w postępowaniu uczestniczył czynnie kurator ustanowiony dla nieznanego miejsca pobytu osoby wymeldowywanej, zgodnie z art. 107 § 1 i 3 kpa,
 - zawiadamiania stron o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy przed upływem miesiąca od dnia wszczęcia postępowania.

4. Umieszczania pieczęci wpływu na zgłoszeniach meldunkowych oraz na wnioskach o wydanie zaświadczenia o zameldowaniu na pobyt stały lub czasowy obywateli polskich, zgodnie z wymogiem § 42 ust. 2 instrukcji kancelaryjnej stanowiącej załącznik Nr 1 do rozporządzenia w sprawie instrukcji kancelaryjnej.
5. Udostępniania danych jednostkowych z rejestru mieszkańców, danych jednostkowych z RDO oraz dokumentacji dowodowej związanej z dowodami osobistymi zgodnie z żądaniem strony określonym we wniosku.
6. Prawidłowego oznaczania organu oraz podpisywania przez organ pism dotyczących udostępniania danych jednostkowych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, zgodnie z wymogiem art. 50 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności.
7. Udostępniania dokumentacji dowodowej związanej z dowodami osobistymi na podstawie wniosku podpisanego przez uprawnioną osobę. Ponadto wzywania, do usunięcia braków formalnych wnoszącego żądanie w przypadku ich stwierdzenia we wnioskach/pismach, w trybie art. 64 § 2 kpa.

Ponadto wskazuję na konieczność:

- wskazywania w zapewnieniach o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, w części adnotacji Kierownika USC informacji na podstawie jakiego dokumentu dokonano weryfikacji prawdziwości zapewnienia,
- zamieszczania w podstawie prawnej decyzji w sprawie zmiany nazwiska pełnej jednostki redakcyjnej,
- stosowania prawidłowego pouczenia podczas przesłuchiwania strony oraz świadków w sprawach o wymeldowanie,
- przyjmowania zgłoszeń zameldowania oraz zgłoszeń wymeldowania wypełnionych wielkimi literami, zgodnie z wzorami formularzy określonymi w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów i sposobu wypełniania formularzy stosowanych przy wykonywaniu obowiązku meldunkowego,
- wprowadzania do RDO daty odbioru dowodów osobistych, a w przypadku braku możliwości wprowadzenia do RDO informacji o odebraniu przez obywatela dowodu osobistego, stosowania procedury awaryjnej Systemu Rejestrów Państwowych. Ponadto zwracam się z uprzejmą prośbą o poinformowanie, czy dokonane zostało unieważnienie dowodu osobistego w związku ze zgłoszeniem zgonu posiadacza dowodu.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Zobowiązuję Pana Wójta na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. Wojewody Mazowieckiego
Bogusław Krupa
Zastępca Dyrektora
Wydziału Kontroli